

اصل ۲۱ قانون اساسی

(نسخه دوم و ترمردان در حفظ حقوق زنان)

سکینه رفیعی فرد

کارشناس ارشد فقه و حقوق خصوصی

دکتر فهیمه ملک‌زاده

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال

سرشناسه	: ملک‌زاده، فهیمه، ۱۳۴۵ -
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: اصل ۲۱ قانون اساسی؛ وظیفه دولتمردان در حفظ حقوق زنان/ فهیمه ملک‌زاده، سکینه رفیعی فرد.
مشخصات نشر	: تهران: خرسندی، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۹۲ ص.
شابک	: 978-622-224-012-7
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۸۷
موضوع	: زنان -- وضع حقوقی و قوانین -- ایران
موضوع	: Women -- Legal status, laws, etc. -- Iran
موضوع	: حقوق زن -- ایران
موضوع	: Women's rights -- Iran
شناسه افزوده	: رفیعی فرد، سکینه، ۱۳۴۹ -
رده بندی کتبی	: ۱۳۹۷ ۶ الف ۷ م/۵/۵۱۷KM
رده بندی دیو	: ۵۵۰۱۳۴/۳۴۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۵۳۴۹۶۲

انتشارات خرسندی

خیابان انقلاب - خیابان فخر رازی - خیابان لبافی نژاد - نرسیده - خیابان دانشگاه - پلاک ۱۷۴ - واحد ۲

تلفن ۵-۶۶۹۷۱۰۳۴ و ۵-۶۴۹۰۵۸۴

فروشگاه شماره ۱: میدان انقلاب، خ منبری جاوید (اردیبهشت)، پدک ۲ تلفن ۶۶۹۵۰۷۵۰

پست الکترونیک: Khorsandy.pub@gmail.com

سایت اینترنتی: www.Khorsandypub.com

اصل ۲۱ قانون اساسی

(وظیفه دولتمردان در حفظ حقوق زنان)

سکینه رفیعی فرد

دکتر فهیمه ملک‌زاده

چاپ اول: ۱۳۹۷ - شمارگان: ۵۰۰ جلد - قیمت: ۱۶۰.۰۰۰ ریال

ISBN: 978-622-224-012-7

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۴-۰۱۲-۷

فهرست مطالب

- پیشگفتار | ۹
- فصل اول: کلیات | ۱۱
- الف - مقدمه | ۱۲
- ب - طرح مسئله | ۱۲
- ج - اهمیت و ضرورت تحقیق | ۱۳
- د - اهداف تحقیق | ۱۵
- هدف اصلی | ۱۵
- اهداف فرعی | ۱۵
- ه - سؤالات تحقیق | ۱۵
- سؤال اصلی | ۱۵
- سؤالات فرعی | ۱۵
- و - فرضیه های تحقیق | ۱۶
- فرضیه اصلی | ۱۶
- فرضیه های فرعی | ۱۶
- ز - جنبه جدید بودن و نوآوری در تحقیق | ۱۷
- ح - روش تحقیق | ۱۷
- ط - پیشینه تحقیق | ۱۹
- پیشینه نظری | ۱۹
- دیدگاه امام خمینی (ره) | ۱۹
- دیدگاه مقام معظم رهبری | ۱۹
- دیدگاه شهید مطهری | ۲۰
- دیدگاه شهید بهشتی | ۲۱
- دیدگاه دکتر کاتوزیان | ۲۲
- پیشینه عملی | ۲۳
- ی - تعریف مفاهیم تحقیق (کلیدواژه ها) | ۲۵

قانون اساسی ۲۵
اصل ۲۱ ۲۵
دولتمرد ۲۵
حقوق زنان ۲۶
شخصیت زن ۲۷
حقوق مادی ۲۹
حقوق معنوی ۲۹
فصل دوم: رشد شخصیت زن و احیای حقوق مادی و معنوی زنان ۳۱
بخش اول: وظیفه دولتمردان در حفظ حقوق زنان ۳۲
۱-۲- وظیفه دولتمردان در حفظ حقوق زنان ۳۲
۲-۲- ایجاد زمینه‌های مساعد برای رشد شخصیت زن ۳۵
بخش دوم: شخصیت و کرامت زن ۳۶
۱-۲-۲- شخصیت و کرامت زن در اسلام ۳۶
۲-۲-۲- نظریه رشد شخصیت زن ۳۹
۳-۲-۲- حقوق زنان در جامعه اسلامی ۴۱
بخش سوم: احیای حقوق مادی و معنوی زنان ۴۲
۳-۲-۳- احیای حقوق مادی و معنوی زنان ۴۲
۱-۳-۲- تکریم حقوق مادی زنان ۴۲
۲-۳-۲- اصل ۲۱ قانون اساسی در خصوص حمایت ویژه از زنان ۴۴
۳-۳-۲- تکریم حقوق معنوی زنان ۴۵
فصل سوم: حمایت مادران، حضانت فرزندان و ایجاد بیمه خاص ۴۹
بخش اول: حمایت از حقوق زنان ۵۰
۱-۳- حمایت حقوق فردی از زنان ۵۰
۲-۳- حمایت حقوق خانوادگی از زنان ۵۰
بخش دوم: حضانت فرزندان ۵۳
۱-۲-۳- شرح وظایف دفاتر حمایت از حقوق زنان و کودکان ۵۳

- ۳-۲-۲- ابطال دستورالعمل ممنوعیت اخراج زنان کارگر باردار | ۵۷
- ۳-۲-۳- حضانت فرزند | ۵۸
- حضانت؛ حق یا تکلیف والدین؟ | ۶۰
- بخش سوم: ایجاد بیمه خاص | ۶۱
- ۳-۳- حمایت حقوق اجتماعی زنان | ۶۱
- ۳-۳-۱- حمایت از کودکان بی سرپرست | ۶۱
- ۳-۳-۲- ایجاد بیمه خاص بیوگان و زنان سالخورده و بی سرپرست | ۶۲
- ۳-۳-۱- حق داشتن بیمه خاص | ۶۲
- ۳-۳-۲- قانون حمایتی دختران خود سرپرست | ۶۴
- ۳-۳-۲-۳- پرداخت بی اولاد به زنان سرپرست خانوار | ۶۵
- نقص قانون مربوط به زنان سرپرست خانوار | ۶۵
- ۳-۳-۲-۴- قوانین زنان سرپرست | ۶۵
- فصل چهارم: ایجاد دادگاه صالح خرد، برای حفظ کيان و بقای خانواده و اعطای قیمومت فرزندان | ۶۷
- بخش اول: دادگاه خانواده و قانون اساسی | ۶۸
- ۴-۱- دادگاه خانواده و قانون اساسی | ۶۸
- ۴-۱-۱- نحوه مراجعه به دادگاه و طرق ارائه تقاضای وکیل | ۶۹
- تشریفات لازم الرعایه توسط دادگاه | ۷۲
- بخش دوم: قیمومت فرزندان | ۷۵
- ۴-۲- دادگاه صالح | ۷۵
- ۴-۳- اعطای قیمومت فرزندان | ۸۰
- نتیجه گیری و پیشنهادات | ۸۲
- منابع | ۸۷

پیشگفتار

بسمه تعالی

اصل بیست و یکم قانون اساسی معطوف به حقوق زن است، دولت موظف است حقوق زن را در تمام جهات با رعایت موازین اسلامی تضمین نماید.

ایجاد زمینه‌های مساعد برای رشد شخصیت زن و احیای حقوق مادی و معنوی سرلوحه وظایف دولت است. حمایت از مادران بویژه در دوران بارداری و حضانت فرزند و پشتیبانی از کودکان بی سرپرست وظیفه دیگری است که به دوش دولت گذاشته شده است.

ایجاد و امنیت قضایی دو اصول دیگر قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای همگان مورد تأکید قرار گرفت. اما در این اصل با ایجاد دادگاه صالح برای حفظ کیان و بقای خانواده امنیت ویژه‌ای برای حضور زنان در محکم و دادرسی را فراهم نموده است.

ضمن آنکه بیمه خاص برای زنان سالخورده و بی سرپرست و زنان بیوه از سوی دولت باید تأمین گردد. علاوه بر تأمین حقوق مادری زن، در اصل بیست و یکم، به ابعاد عاطفی و احساسی و معنوی زن توجه شده و در مواردی که مستقیم یا غیرمستقیم به مادران اعطا می‌شود، زیرا عواطف و احساسات پاک مادری از قوی‌ترین عواطف انسانی است.

لذا با توجه به جایگاه زن در قانون اساسی شورای نگهبان انقلاب فرهنگی، به پیشنهاد شورای فرهنگی اجتماعی زنان در سال ۱۳۸۳ منشور حقوق و مسئولیت‌های زنان در نظام جمهوری اسلامی ایران را تصویب کرد که این منشور با الهام از شریعت معتدل و جامع اسلام و مبتنی بر قانون اساسی و اندیشه‌های والای بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران حضرت امام خمینی (ره) تدوین گردید و در سال ۱۳۸۵ تحت عنوان قانون حمایت از حقوق و مسئولیت‌های زنان در عرصه‌های داخلی و بین‌المللی در مجلس تصویب و به تأیید شورای نگهبان قانون اساسی رسید.

این منشور می‌تواند مبنای معرفی و تبیین جایگاه زن در نظام جمهوری اسلامی ایران در مجامع بین‌المللی نیز قرار گیرد.

مبنای اساسی منشور بر این اعتقاد استوار است که در اسلام، زن و مرد در فطرت و سرشت، هدف خلقت، برخورداری از استعدادها و امکانات، امکان کسب ارزش‌ها و پاداش و جزای اعمال فارغ از جنسیت در برابر خداوند یکسان می‌باشند.

تفاوت در حقوق و مسئولیت‌ها امری است که نشان‌دهنده برتری جنسی بر جنس دیگر نمی‌باشد و اساساً بدلیل تفاوت‌های طبیعی میان دو جنس تعریف شده است.

در این پژوهش با محوریت توجه قانون اساسی و دولتمران به حقوق زنان، مباحث مفصلی مورد بررسی قرار گرفته است امید که مورد توجه خوانندگان محترم قرار گیرد.

سرکار خانم رفیعی‌فرد از دانشجویان با اخلاق و با استعداد در مقطع ارشد فقه و حقوق خصوصی با علاقه به موضوع حقوق زنان موضوع رساله خود را تحت عنوان «اصل ۲۱ قانون اساسی؛ وظایف دولتمردان در حفظ حقوق زنان» انتخاب کردند و با راهنمایی اینجانب و با درجه عالی از رساله خود دفاع کرده‌اند، سپس تصمیم بر این شد که پژوهش فوق را بصورت کتاب به چاپ برسانند. آرزوی من است، وزافزون برای ایشان دارم.

اگرچه دانشجو تمام ترششان را در اینکه این تحقیق را بدون ایراد ارائه کنند، بکار گرفته است لیکن ممکن است موردی را در دست بویستند. گان پنهان مانده باشد، لذا از خوانندگان بزرگوار تقاضا داریم اگر پیشنهادی برای بهتر شدن کتاب دارند ما را در جریان قرار دهند تا جهت بهبود مطالب، اصلاحات برای چاپ‌های بعدی اعمال شود.

در پایان جا دارد از جناب آقای دکتر ... مقدمات چاپ این اثر را فراهم کردند کمال تشکر را کرده و از خداوند برای ایشان آرزوی موفق کنی.

فهیمة ملک زاده

۹۷/۱۰/۳